

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2024

Gemeente Hoorn

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Aan de raadsleden van gemeente Hoorn
Nieuwe Steen 1
1625 HV Hoorn

24 juni 2025

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening van uw gemeente voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2024. We hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan 2024 en onze overeenkomst met referentienummer 2087300 gedateerd 15 mei 2024. Onze bevindingen en aanbevelingen zijn open en constructief besproken met de ambtelijke organisatie de Auditcommissie.

Het accountantsverslag begint met een samenvatting van onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen. Daarna gaan wij in op de reikwijdte van onze controle, de diepgang waarmee wij gecontroleerd hebben en tot welke oordeel wij gekomen zijn. Vervolgens geven wij onze visie op de informatiewaarde en leesbaarheid van de paragrafen en de programmaverantwoording.

Nadat wij onze analyse hebben gegeven van de financiële positie van uw gemeente, gaan wij in meer detail in op de belangrijkste bevindingen uit onze controlewerkzaamheden. Dit doen wij langs de drie domeinen fysiek, sociaal en bedrijfsvoering.

Vervolgens geven wij op hoofdlijnen ons beeld van de interne beheersing van uw organisatie en gaan we dieper in op de speerpunten die u ons heeft meegegeven tijdens de controle

We sluiten het accountantsverslag af met bijlagen waarin we bevindingen hebben opgenomen over een aantal wettelijk verplichte onderwerpen, zoals Sisa, WNT en onze onafhankelijkheid. In de bijlage hebben we ook enkele actuele ontwikkelingen gegeven die voor u van belang kunnen zijn.

Dit accountantsverslag is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerzijde of de onderstreepte woorden te klikken. Wij vragen u terughoudend te zijn met het printen van het accountantsverslag.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA

 Samenvatting

 Jaarrekening

 Informatiewaarde
jaarverslag

 Financiële positie

 Bevindingen
controle

 Interne beheersing

 Speerpunten van
de gemeenteraad

 Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening van uw gemeente. Derhalve vinden wij dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten en werkelijke dotaties aan de reserves, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. De tolerantie voor fouten die wij bij de controle hebben gehanteerd bedraagt (afgerond) EUR 3,5 miljoen.

Fouten en onzekerheden aanwezig

Ons goedkeurend oordeel betekent niet dat er geen fouten en onzekerheden geconstateerd zijn. Wel houdt het in dat deze fouten en onzekerheden onder de goedkeuringstolerantie blijven die uw raad heeft vastgesteld. De totale geprojecteerde fout bedraagt EUR 0,5 miljoen. De onzekerheid met betrekking tot de prestatielevering van de zorg bedraagt EUR 5,5 miljoen.

Het college heeft de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen EUR 8,4 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van EUR 10,4 miljoen. Een deel van de begrotingsonrechtmatigheid is door het college als acceptabel aangemerkt. Dit gaat om een bedrag van EUR 3,3 miljoen..

Leesbaarheid van de programmaverantwoording kan beter

De leesbaarheid van de programmaverantwoording kan naar onze verbeterd worden. Daarnaast ontbreekt het aan concrete doelstellingen en maatschappelijke effecten die voldoende meetbaar zijn. Tevens wordt geen gebruik gemaakt van gemeentespecifieke kritische prestatie-indicatoren. Het resultaat is dat wel inzichtelijk wordt gemaakt of een beoogde activiteit is uitgevoerd, maar het blijft aan de interpretatie van de lezer of het achterliggende doel en maatschappelijk effect is behaald.

Ons samenvattend beeld van de paragrafen

Voor de paragrafen geldt dat de leesbaarheid en informatiewaarde verschilt per paragraaf. Voor de paragrafen geldt dat de leesbaarheid en informatiewaarde verschilt per paragraaf. Naar onze mening ontbreekt het over de hele breedte nog aan een toereikende koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. Met andere woorden: wat stond er in de betreffende paragraaf in de begroting en wat is er uiteindelijk in de praktijk van terecht gekomen. De paragrafen bevatten over het algemeen wel voldoende informatie over het onderwerp van de paragraaf.

Financiële positie van uw gemeente als geheel is voldoende

Uit onze analyse blijkt dat de financiële positie van uw gemeente als geheel voldoende is. Uit de analyse die het college zelf heeft gemaakt, blijkt echter dat uw gemeente de komende jaren een uitdaging heeft, in het bijzonder door de effecten van de korting van het gemeentefonds. Vanaf pagina 17 hebben wij onze constatering per kengetal nader geduid. Wij raden u aan om, naast het toezichtskader van de provincie, eigen normen te ontwikkelen per kengetal, zodat u voor uzelf kunt bepalen of de financiële positie nog passend is voor uw specifieke situatie of dat maatregelen wenselijk zijn om bij te sturen.

Samenvatting

Jaarrekening

 Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

 Bevindingen
controle

Interne beheersing

 Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Weerstandsvermogen is toereikend

In de paragraaf Weerstandsvermogen heeft het college berekend dat het weerstandsvermogen in 2024 is toegenomen van 1,4 naar 1,8. Hiermee is de ratio hoger dan de norm van 1,0-1,5 die uw raad heeft gesteld..

Jaarafsluiting is over het algemeen goed verlopen

Over het algemeen is het afsluitproces en de jaarrekeningcontrole redelijk goed verlopen. Bij de start van de controle waren de door ons gevraagde documenten voor het grootste deel beschikbaar, waardoor we een goede start hebben kunnen maken met onze werkzaamheden. De vragen die wij hadden werden veelal snel en toereikend beantwoord. Hiervoor willen wij de organisatie een compliment maken.

Ondanks deze positieve ontwikkeling, hebben wij echter ook een aantal wederzijds aandachtspunten die ervoor kunnen zorgen dat de jaarrekeningcontrole volgend jaar efficiënter kan plaatsvinden: We bespreken deze na afronding van de controle met de organisatie tijdens de evaluatie van de werkzaamheden.

Onze bevindingen in het fysiek domein

Op basis van de overeenkomsten die aanwezig zijn met de partners in het project en de uitgangspunten in het BBV, zijn wij tot de conclusie gekomen dat het project Zevenhuis niet in de jaarrekening van gemeente Hoorn verantwoord kan worden als actieve grondexploitatie. De correctie heeft plaatsgevonden in de balans per 1 januari 2024. Hierdoor is boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in de beginbalans EUR 4,0 miljoen hoger (minder negatief) dan in de goedgekeurde jaarrekening 2023. Dit bedrag is gestort in de nieuwe beginstand van de Algemene bedrijfsreserve grondzaken. Deze bedraagt na de correctie per 1 januari 2024 EUR 18,4 miljoen.

Onze bevindingen in het sociaal domein

De primaire begroting van het sociaal domein ging uit van EUR 127,2 miljoen aan totale kosten. In de tussentijdse rapportages is dit bijgesteld naar EUR 145,4 miljoen. De bijstelling geeft een indicatie dat de totale kosten in het sociaal domein bij de primaire begroting te laag waren ingeschat. Dit heeft de organisatie echter proactief gesignaleerd en gecorrigeerd in de P&C documenten in 2024. De toename van de verwachte kosten heeft vooral plaatsgevonden bij het deelgebied inkomen, participatie en jeugdzorg. Wij merken op dat de aanpassingen, behoudens de autonome stijging van de kosten jeugdzorg, voor een belangrijk deel worden gecompenseerd door hogere Rijksbijdragen.

De werkelijke kosten in het sociaal domein zijn uitgekomen op een bedrag van EUR 143,1 miljoen. Dit is EUR 2,3 miljoen (1,6%) lager dan de bijgestelde begroting. Dit voordeel is vooral terug te zien bij de deelgebieden participatie (EUR 1,1 miljoen) en Wmo (EUR 0,9 miljoen). Het college heeft de oorzaken van de lagere bestedingen in detail uiteengezet in de jaarstukken bij programma 6.

 Samenvatting

 Jaarrekening

 Informatiewaarde
jaarverslag

 Financiële positie

 Bevindingen
controle

 Interne beheersing

 Speerpunten van
de gemeenteraad

 Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Onze bevindingen in het domein bedrijfsvoering

Het resultaat in de jaarrekening 2024 is uitgekomen op EUR 9,2 miljoen. In de primaire begroting werd een positief resultaat verwacht van EUR 0,7 miljoen. In de bijgestelde begroting ging het college uit van een positief resultaat van EUR 2,7 miljoen.

Hoewel een aantal afwijkingen tussen de bijgestelde begroting en de werkelijkheid op het laatste moment bekend waren, zijn de relatief omvangrijke verschillen tussen primaire begroting, bijgestelde begroting en realisatie naar onze mening een indicatie dat de kwaliteit van de (bijgestelde) begroting beter kan. Dit blijkt ook uit de analyse van de verschillen die wij hebben gemaakt over de laatste vijf jaar. Hieruit blijkt dat elk jaar de werkelijke resultaten (veel) hoger zijn dan de verwachting in de (bijgestelde) begroting. Wij raden u aan om het college te verzoeken onderzoek te doen op welke wijze de kwaliteit van de (bijgestelde) begroting kan worden verbeterd.

Geen indicaties voor fraude

Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voortgekomen voor fraude.

Schattingen door het college zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen, bijvoorbeeld ten aanzien van de waardering van de (im)materiële vaste activa en de voorzieningen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt beoordeeld en allemaal als evenwichtig aangemerkt.

Beheersing van grote projecten kan beter gestructureerd worden

Voor 2024 heeft de auditcommissie ons gevraagd om specifiek te rapporteren over de interne beheersing van grote projecten en investeringen:

Onze belangrijkste bevinding is dat de interne beheersing van grote projecten en investeringen beter gestructureerd kan worden.

- De ambities van de organisatie zijn erg hoog. Wij raden u aan om een duidelijke prioritering en planning (in uren en middelen) mee te geven aan deze projecten, maar ook om de projectenportfolio tijdig te actualiseren..
- Er is geen sprake van één interne beheersingsomgeving voor alle grote projecten. In plaats daarvan wordt de interne beheersing vooral vormgegeven op projectniveau, waarbij de ervaring en voorkeur van de betreffende projectleider een grote rol speelt.
- Hoewel wij erkennen dat dit op projectniveau goed mogelijk is, zijn wij van mening dat uw organisatie, gezien de omvang van het aantal projecten en de middelen die hiermee gemoeid zijn, gebaat is bij meer structuur en standaardisatie van de interne beheersing van grote projecten, onafhankelijk van de projectleider.
- Voordat besluitvorming over projecten plaatsvindt worden gedetailleerde voorcalculaties opgesteld. Wij hebben geconstateerd dat de initiële voorcalculatie niet altijd wordt geactualiseerd op prijspeil of wijzigingen in de scope. Hierdoor bestaat het risico dat de ramingen die ten grondslag liggen aan de projectbeheersing niet in alle gevallen meer actueel en realistisch zijn.
- Er worden tussentijds geen voortgangsrapportages opgesteld.
- Er worden achteraf niet structureel project- of evaluatierapportages opgesteld als sluitstuk van de P&C cyclus op projectniveau.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

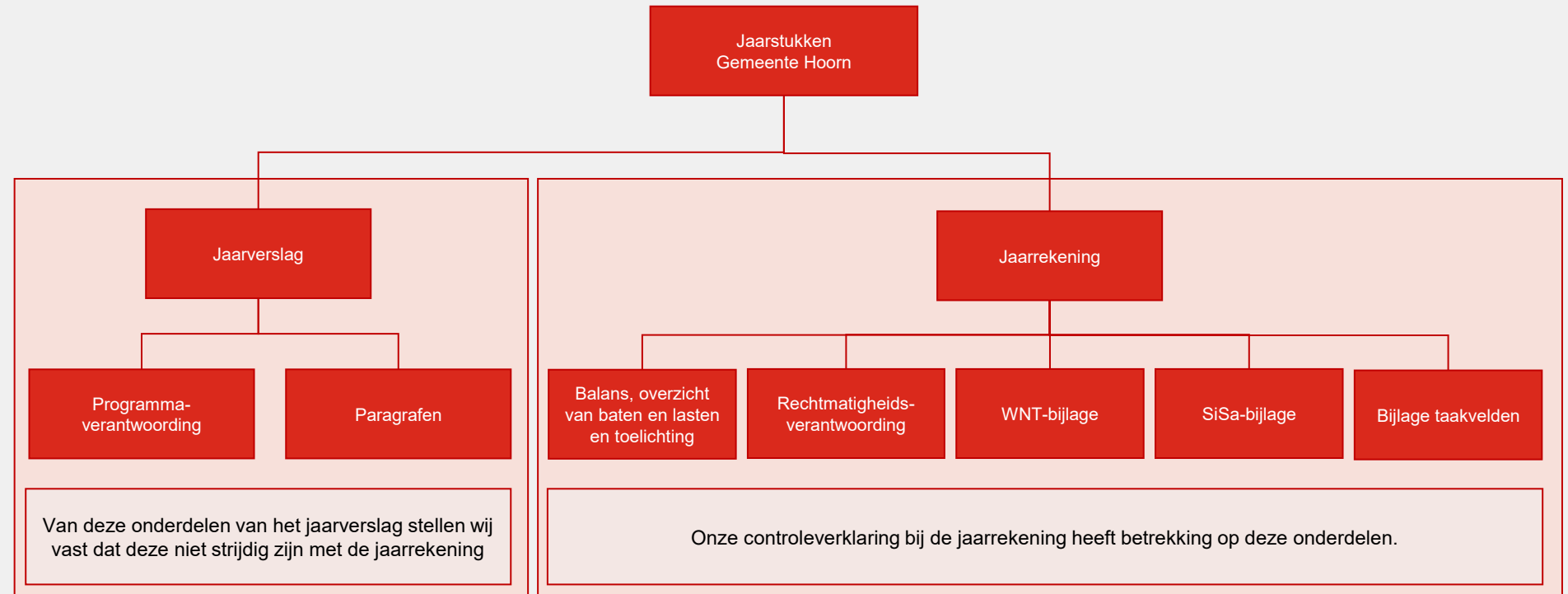
Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

De reikwijdte van onze controle

U heeft ons verzocht om de jaarrekening 2024 van uw gemeente te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. In het auditplan hebben wij afspraken met u gemaakt over de reikwijdte van de controle.

Wij bevestigen dat de definitieve reikwijdte van de controle gelijk is aan die in het auditplan. Onderstaand hebben wij een samenvatting opgenomen op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle hebben betrokken.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

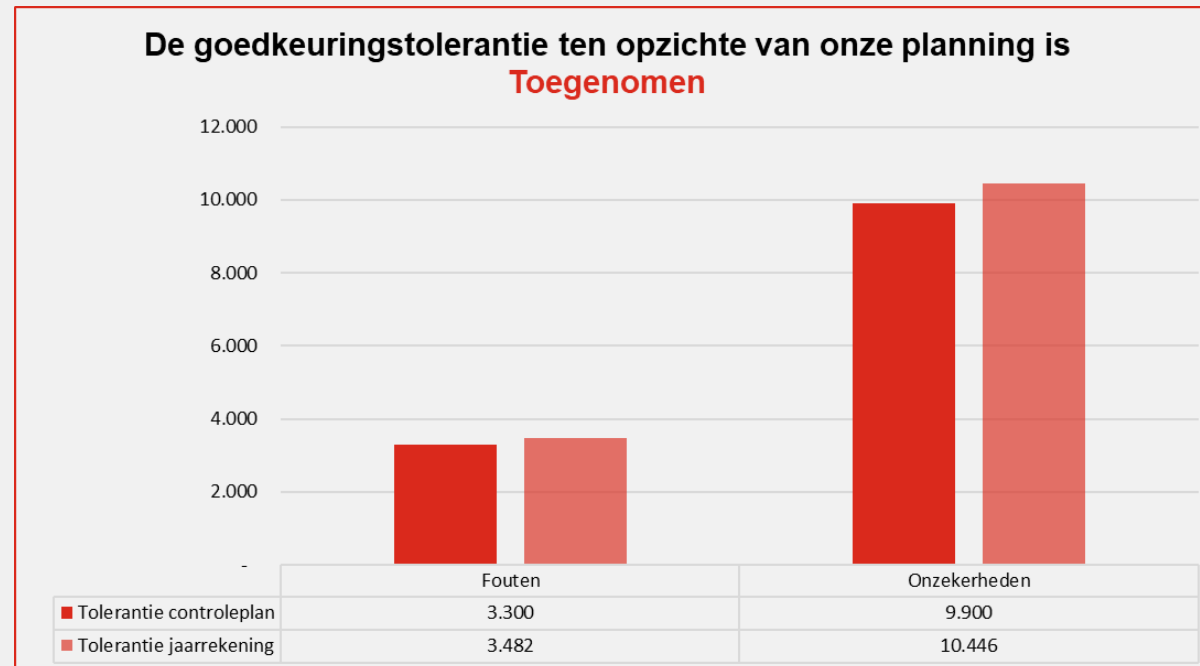
Dit zijn de definitieve toleranties die wij hebben gebruikt tijdens onze controle

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstoleranties wij hanteren. Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) bedraagt deze tolerantie maximaal 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves voor fouten en 3% voor onzekerheden. U heeft ons gevraagd om deze maximale tolerantie te gebruiken bij onze werkzaamheden. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel staat in tabel rechts van deze pagina aangegeven. Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten en werkelijke dotaties aan de reserves, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. Dit hebben wij samengevat in onderstaande grafiek.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij gevonden afwijkingen in dit accountantsverslag aan u rapporteren. U heeft deze tolerantie bepaald op 10% van de goedkeuringstolerantie, in dit geval EUR 348.200. De hoogte van de deze tolerantie heeft geen invloed op de nauwkeurigheid of diepgang van onze aanpak.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

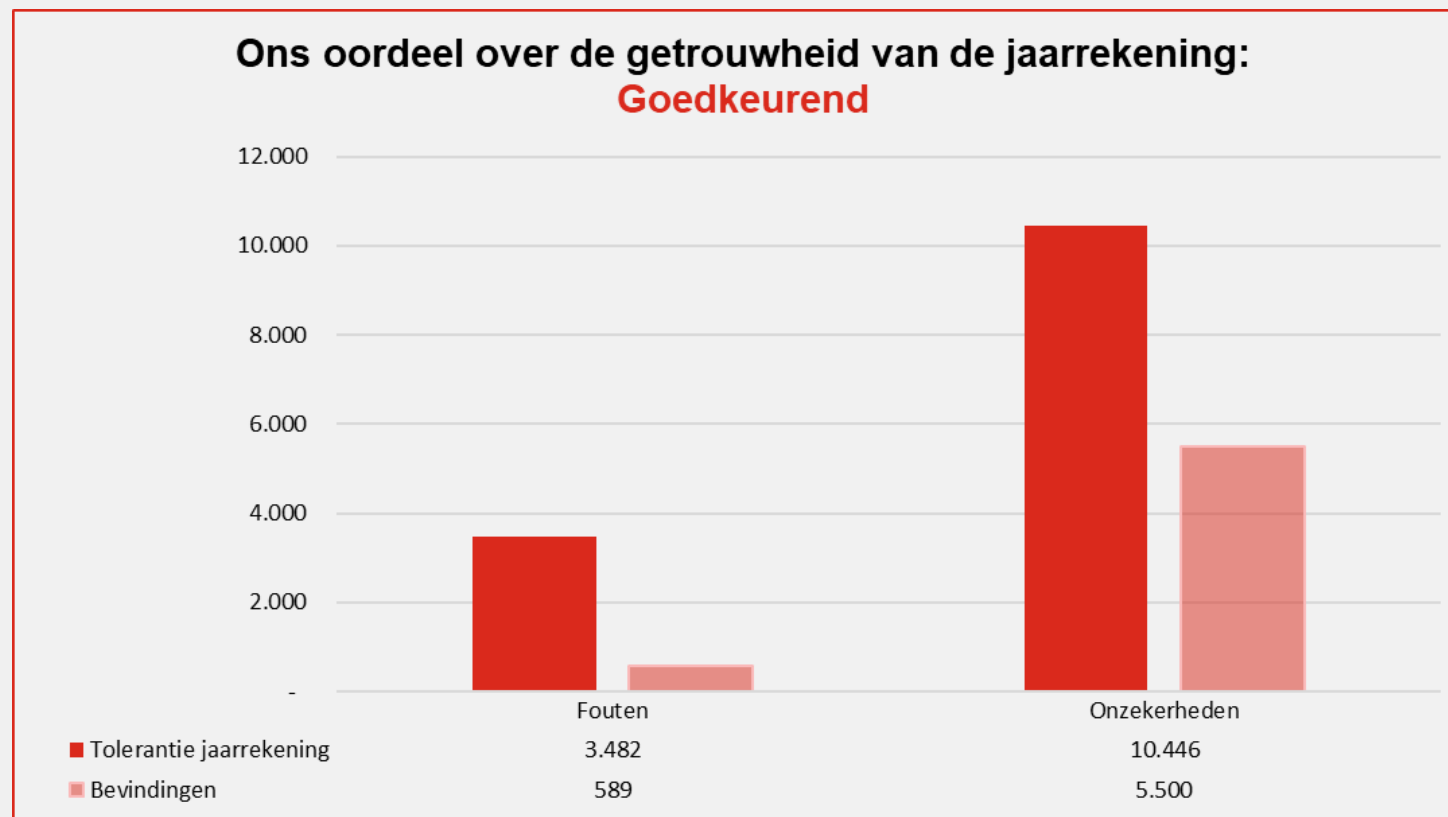
Wij geven een goedkeurend oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening

Ons oordeel bij uw jaarrekening

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening van uw gemeente. Derhalve is ons oordeel dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Bevindingen blijven binnen de tolerantie

Ons goedkeurend oordeel betekent niet dat er helemaal geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Wel houdt het in dat deze fouten en onzekerheden onder de goedkeuringstolerantie blijven die uw raad heeft vastgesteld. Dit hebben wij in onderstaande tabel samengevat. Op de volgende pagina kunt u lezen om welke specifieke fouten en onzekerheden het gaat.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Fouten en onzekerheden in de jaarrekening nader uitgelicht

Op de vorige pagina hebben wij u gemeld wat het totaal is van de fouten en onzekerheden die wij hebben geconstateerd, die het college niet heeft gecorrigeerd of niet heeft kunnen corrigeren. Hieronder hebben we de fouten specifiek voor u uitgesplitst. Op de volgende pagina hebben we dit gedaan met de onzekerheden.

Fouten

De fouten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Investering	Bedrag in EUR 1.000
Kosten zijn in een onjuist jaar verantwoord (geprojecteerde fout)	589
Totaal	589

Kosten in onjuist jaar verantwoord

Wij hebben een statistische steekproef uitgevoerd op de juiste boeking van kosten in de financiële administratie. Hierbij hebben wij een fout geconstateerd die 0,16% bedraagt van de totale waarde van de steekproef. Op basis van onze vaktechnische regels dienen wij in onze foutafweging de geconstateerde fout projecteren op de hele populatie waaruit de steekproef getrokken is. Dit houdt in dat wij in ons afweging een geprojecteerde fout meenemen van EUR 589.000.

Onzekerheden

De onzekerheden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Investering	Bedrag in EUR 1.000
Levering Wmo-zorg niet vastgesteld	932
Levering Jeugdzorg niet vastgesteld	3.759
ILevering zorg via pgb niet vastgesteld	809
Totaal	5.500

Levering zorgprestaties niet vastgesteld

De zorgverleners die een totale productie leveren van meer dan EUR 125.000, dienen een verantwoording te verstrekken voorzien van een accountantsverklaring waaruit blijkt dat de zorg daadwerkelijk geleverd is. Het college heeft geconstateerd dat enkele zorgverleners die niet (tijdig) hebben gedaan, dan wel een niet-goedkeurende verklaring hebben meegestuurd. De totale productiewaarde van deze aanbieders is EUR 4.691.000. Hiervan heeft EUR 932.000 betrekking op Wmo-zorg en EUR 3.759.000 op jeugdzorg.

Levering Pgb-zorg niet vastgesteld

Naast de zorg in natura, verstrekt de gemeente ook een bedrag van EUR 809.000 aan Pgb-budgetten. Van deze zorg heeft het college geen werkzaamheden uitgevoerd op de levering van betaalde zorg. Wij kunnen daarom niet vaststellen of deze zorg daadwerkelijk heeft plaatsgevonden en nemen daarom deze lasten mee als onzekerheid voor onze controle.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

 Informatiewaarde
 jaarverslag

Financiële positie

 Bevindingen
 controle

Interne beheersing

 Speerpunten van
 de gemeenteraad

Bijlagen

Het college heeft voor het eerst de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

Achtergrond

Dit jaar heeft het college wederom een eigen oordeel gegeven bij de rechtmatigheid van de jaarrekening. Deze rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening en valt daarom binnen de reikwijdte van onze controle. Daarmee zijn voor de raad waarborgen ingebouwd dat het college niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven.

Bij rechtmatigheid in dit kader bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Baten, lasten en balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat dus primair om de financiële beheershandelingen.

Rechtmatigheidscriteria

In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Alle andere criteria worden afgedekt door het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze hoeven niet vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Verantwoordingsgrens

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college over geconstateerde afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten en onduidelijkheden over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling. U heeft ervoor gekozen om de verantwoordingsgrens vast te stellen op 3% van de werkelijke lasten, inclusief werkelijke toevoegingen aan de reserves. Dit is gelijk aan (afgerond) EUR 10,4 miljoen.

Vaststelling door het college

Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen EUR 8,4 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de vastgestelde grens van EUR 10,4 miljoen.

De reden voor de onrechtmatigheid is een samenloop van begrotingsonrechtmatigheid (EUR 6,1 miljoen), een onrechtmatig betaalde subsidie (EUR 0,9 miljoen) en onrechtmatige aanbestedingen (EUR 1,4 miljoen). De onrechtmatigheden zijn in meer detail toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Een deel van de begrotingsonrechtmatigheid is door het college als acceptabel aangemerkt. Dit gaat om een bedrag van EUR 3,3 miljoen.

Ons oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording

Wij hebben de werkzaamheden die door en namens het college zijn uitgevoerd om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen in detail beoordeeld. Op basis van deze werkzaamheden zijn wij niet tot een andere conclusie gekomen dan het college. Daarom hebben wij geoordeeld dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid.

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording

In de tabel hieronder hebben wij ons mening gegeven over de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording in overeenstemming is met de jaarrekening en voldoet aan alle eisen die het BBV eraan stelt.

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Leesbaarheid	●	De pdf versie van de jaarstukken is lastig leesbaar, vooral omdat kolommen soms halverwege naar de rechterkant van de pagina verspringen en tabellen op sommige pagina's onlogisch worden afgebroken. De programma's kennen een duidelijke en consistente opbouw, met goede links naar de beleidskaders en verwante programma's en projecten. Mooie opbouw van prestaties naar hetgeen werkelijk aan activiteiten is gedaan. Hierin zit een goede causaliteit.
Informatiewaarde	●	Er mist een duidelijk verband tussen beleidsvoornemens, concrete doelstellingen, maatschappelijke effecten en de gekozen indicatoren. De indicatoren zijn de standaardindicatoren volgens het BBV Het ontbreekt aan gemeente-specifieke indicatoren. Tevens ontbreken normen, waardoor er geen conclusies getrokken kunnen worden. Het resultaat is dat inzichtelijk wordt gemaakt of de beoogde activiteit is uitgevoerd, en zo ja, op welke wijze. Het blijft echter aan de interpretatie van de lezer of het achterliggende doel en maatschappelijk effect is behaald.
Overeenstemming met jaarrekening	●	
Overeenstemming met het BBV	●	

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting

Jaarrekening

**Informatiewaarde
 jaarverslag**

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

 Bevindingen
 controle

Interne beheersing

 Speerpunten van
 de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

In onze visie vormen de paragrafen een belangrijk onderdeel voor de raad om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. In deze paragrafen moet het college verantwoording afleggen over een aantal belangrijke beleidsmatige onderwerpen die dwars door de programma's heen snijden. Daarom geven wij ook ten aanzien van de paragrafen ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde. Tevens beoordelen we of de paragrafen in overeenstemming zijn met de jaarrekening en voldoen aan alle eisen die het BBV aan de paragrafen stelt. Dit hebben wij per paragraaf gedaan.

Op de volgende pagina's hebben wij onze ons mening gegeven over de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen die door het BBV zijn voorgeschreven. Omdat eenduidige kaderstelling ontbreekt voor de vrijwillig opgenomen paragrafen, hebben wij deze niet in onze analyse betrokken.

Wij bevelen u aan om ook onze signaleringen ten aanzien van de paragrafen mee te nemen bij de verdere ontwikkeling van uw P&C documenten. Daarnaast geven wij u in overweging om de projectportfolio op te nemen in een afzonderlijke bijlage of in een afzonderlijk P&C document. Het BBV kent een limitatieve opsomming van de onderdelen van de jaarstukken. Daar is de projectenportfolio geen onderdeel van, maar wordt nu wel als zodanig gepositioneerd.

Ons samenvattend beeld van de paragrafen

Voor de paragrafen geldt dat de leesbaarheid en informatiewaarde verschilt per paragraaf. Naar onze mening ontbreekt het over de hele breedte nog wel aan een toereikende koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. Met andere woorden: wat stond er in de betreffende paragraaf in de begroting en wat is er uiteindelijk in de praktijk van terecht gekomen. De paragrafen bevatten over het algemeen wel voldoende informatie over het onderwerp van de paragraaf. De paragrafen Onderhoud kapitaalgoederen en Verbonden partijen voldoen niet volledig aan het BBV.

Samenvattend komen wij tot de volgende aanbevelingen om de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen te verbeteren::

- Leg de inhoud van de paragrafen goed langs de meetlat van het BBV.
- Versterk de koppeling tussen de paragrafen in de begroting en de paragrafen in de jaarrekening;
- Voorzie kwalitatieve analyses van verklarende kwantitatieve analyses;
- Maak meer gebruik van grafieken en infographics.

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Lokale heffingen	●	Duidelijke paragraaf waarin alle wettelijke onderwerpen aan bod komen. De informatiewaarde kan verhoogd worden door bijvoorbeeld bij de lokale lastendruk een vergelijking op te nemen met omliggende gemeenten, zoals bij de begroting. Bij de verschillenanalyses ontbreken de feiten achter de cijfers. De verklaring is nu dat het volume hoger is, maar waarom het volume hoger is, ontbreekt.
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	●	De tien belangrijkste risico's zijn duidelijk en toegankelijk uitgewerkt. In de tabel missen echter de bedragen die met deze risico's samenhangen. Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie, zoals gevraagd door het BBV, ontbreekt. De kengetallen worden weliswaar individueel behandeld, maar een totaalbeoordeling ontbreekt.
Onderhoud kapitaalgoederen	●	In de paragraaf ontbreekt een opgave van de werkelijk onderhoudslasten, alsmede hoe de werkelijkheid zich verhoudt tot de begroting. Op een aantal plekken wordt gerefereerd aan de begroting 2024 en 2025, maar de realisatie en analyse hiervan ontbreekt. Ook een verwijzing naar een andere plek in de jaarstukken waarin dit mogelijk opgenomen is, ontbreekt.
Financiering	●	

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

**Informatiewaarde
jaarverslag**

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Grondbeleid	●	
Bedrijfsvoering	●	De paragraaf bevat een uitvoerige uiteenzetting van de acties die per onderwerp zijn uitgevoerd. Het ontbreekt echter op enkele plekken aan een kritische analyse van hetgeen nog niet gerealiseerd is met redenen waarom dit zo is. Daarnaast is de paragraaf op een aantal onderwerpen (zeer) operationeel. Omdat het BBV de invulling van de paragraaf afhankelijk heeft gemaakt van de informatiebehoefte van de gemeenteraad, raden wij u aan om deze informatiebehoefte in de financiële verordening op te nemen. Hierdoor kan de paragraaf gerichter en (mogelijk) korter worden.
Verbonden partijen	●	In de paragraaf ontbreekt een uiteenzetting van de visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen (artikel 15 lid 1 BBV). De risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente zijn beperkt uitgewerkt. Voor een aantal verbonden partijen is aangegeven dat de risico's niet bekend zijn. Omdat het BBV vraagt om een opgave van de risico's voor de financiële positie van de gemeente zelf, zouden deze inzichtelijk moeten zijn.
Openbaarheid	●	

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

- Samenvatting
- Jaarrekening
- **Informatiewaarde jaarverslag**
- Programmaverantwoording
- **Paragrafen**
- Financiële positie
- Bevindingen controle
- Interne beheersing
- Speerpunten van de gemeenteraad
- Bijlagen

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

In onze controleverklaring moeten wij expliciet aandacht besteden aan de geschiktheid van de door het college gehanteerde en onderbouwde veronderstellingen inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Om aan deze eis te voldoen hebben wij onder andere kennis genomen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing", waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Ons beeld van deze paragraaf hebben we eerder al gegeven. Een nadere analyse van uw weerstandsvermogen hebben we op deze pagina gegeven.

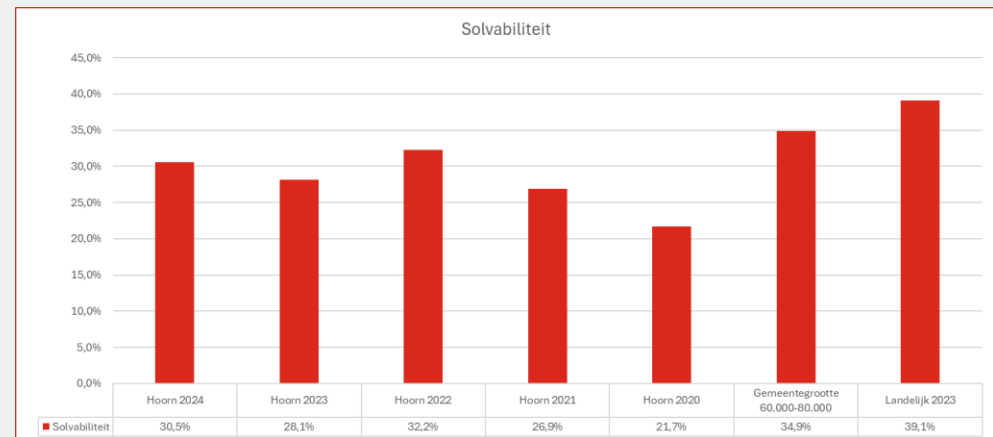
Daarnaast hebben wij vastgesteld of de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen. In de grafieken op deze en de volgende pagina's hebben we een overzicht opgenomen van de kengetallen die verplicht in de jaarrekening van uw gemeente moeten worden opgenomen. Deze hebben we afgezet tegen de waarden van de ratio's van de gemeente over de afgelopen vier jaar, maar ook tegen de gemiddelde omvang van andere gemeenten met uw omvang en met Nederland als geheel. Uit deze analyse blijkt dat de financiële positie van uw gemeente als geheel voldoende is. Uit de analyse die het college zelf heeft gemaakt in de paragraaf Weerstandsvermogen, blijkt echter dat uw gemeente de komende jaren een uitdaging heeft, in het bijzonder door de effecten van de korting van het gemeentefonds. Hierna hebben wij onze constatering per kengetal nader geduid.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van uw gemeente beweegt zich de laatste jaren tussen 27% en 32%. Hiermee bevindt uw gemeente zich in de risicocategorie *neutraal* in het provinciaal toezichtmodel.

Ondanks deze stabiele ontwikkeling blijft de solvabiliteit achter bij het landelijk gemiddelde van 39%. Ook ten opzichte van andere gemeenten is uw solvabiliteit lager. Een belangrijke reden hiervan zijn de stevige ambities van uw gemeente, in het bijzonder ten aanzien van de ontwikkeling van grote projecten. De afgelopen jaren is dit gecompenseerd door positieve resultaten als gevolg van meevallers en incidentele resultaten, zoals het resultaat uit vluchtelingenopvang, een hogere algemene uitkering en onderbestedingen.

De verwachting in de begroting 2025 is dat de solvabiliteit de komende jaren 5%-punt zal dalen. Dit wordt vooral veroorzaakt door hogere investeringen die met nieuwe leningen betaald moeten gaan worden, alsmede door de verwachte verliezen als gevolg van de lagere algemene uitkering.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

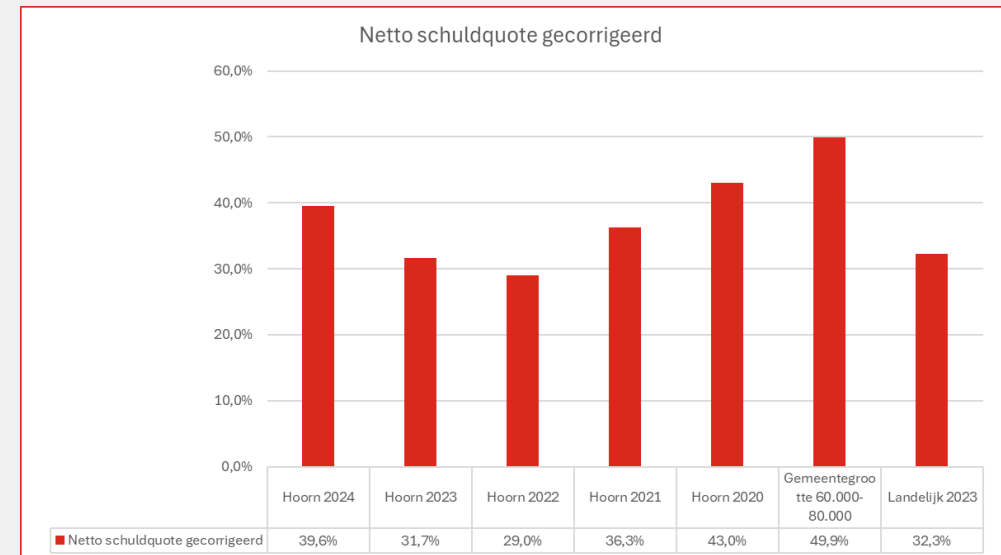
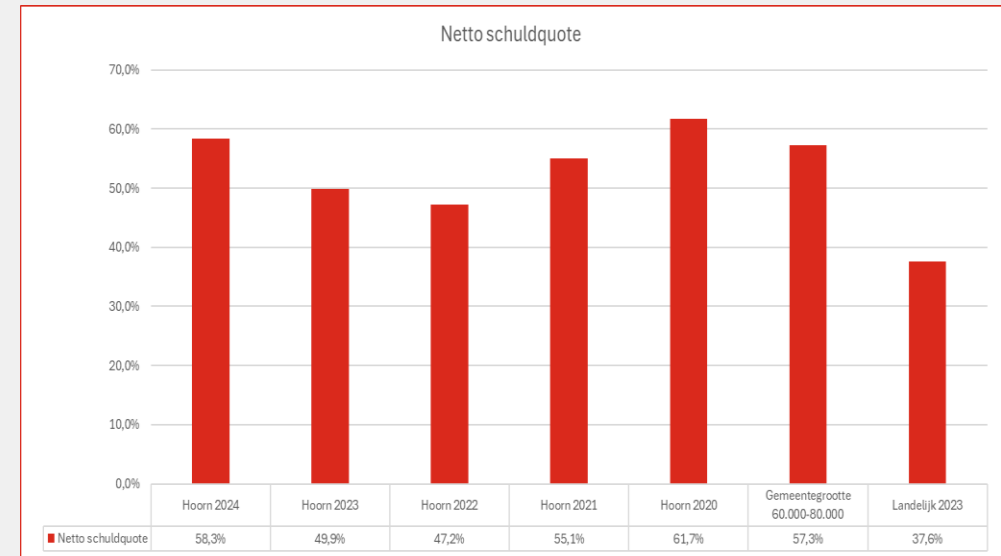
Onze analyse van uw financiële positie

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

De netto schuldquote van uw gemeente is loopt sinds 2022 gestaag op en bedraagt eind 2024 58,3%. Dit geeft aan dat de netto schuldenlast sneller toeneemt dan de totale opbrengsten van uw gemeente. Dit zien we ook terug in de jaarrekeningen. Uw gemeente investeert al enkele jaren fors in kaptaalgoederen. De boekwaarde van de materiële vaste activa is sinds 2020 toegenomen van EUR 191,9 miljoen naar EUR 282,0 miljoen. Deze toename is vooral betaald vanuit de jaarlijkse positieve resultaten en het eigen werkkapitaal. Over dezelfde periode is het saldo aan langlopende leningen gedaald van EUR 161,5 miljoen naar EUR 153,1 miljoen. Daar staat tegenover dat het werkkapitaal (kortlopende vorderingen minus kortlopende schulden) is afgenomen van EUR 5,4 miljoen positief in 2021 naar EUR 40,1 miljoen negatief. Dit geeft aan dat u langlopende investeringen heeft betaald met kortlopende middelen.

Vanuit haar toezichthoudende taak acht de provincie een netto schuldquote die lager is dan 90% als minst risicovol. Voor beide ratio's blijft uw gemeente hier ruimschoots onder. Ten opzichte van de andere gemeenten met uw omvang hebt u een vergelijkbare netto schuldquote. Opvallend is echter dat de netto schuldquote gecorrigeerd voor doorbetaalde leningen fors lager is dan bij andere gemeenten. Dit komt omdat uw gemeente relatief veel geld leent om deze vervolgens aan andere organisaties door te lenen. Deze geldstromen worden niet meegerekend in de gecorrigeerde netto schuldquote.

Door de verwachte investeringen die u de komende jaren zal doen in grote projecten, zal de netto schuldquote toenemen. In de begroting 2025 verwacht het college een toename van 6% punten tot 2028.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

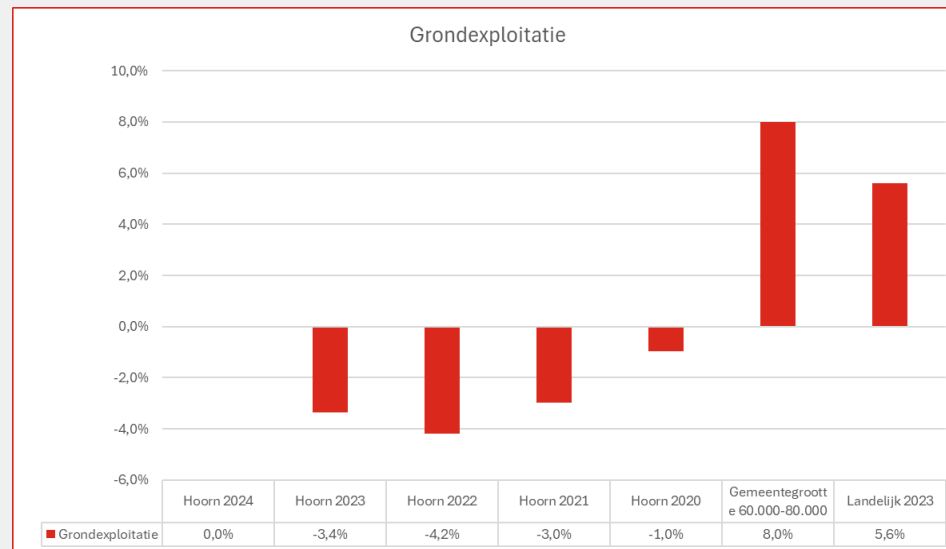
Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Grondexploitatie

Het relatieve belang van de grondexploitaties in de totale exploitatie van de gemeente is in 2024 gedaald naar nihil. Dit betekent dat de totale boekwaarde van uw grondexploitatie nagenoeg nul is. Over de hele portefeuille loopt u derhalve beperkt risico dat de huidige investeringen niet terugverdiend kunnen worden. Dit zegt uiteraard niets over de risico's die in toekomstige ontwikkelingen aanwezig zijn.

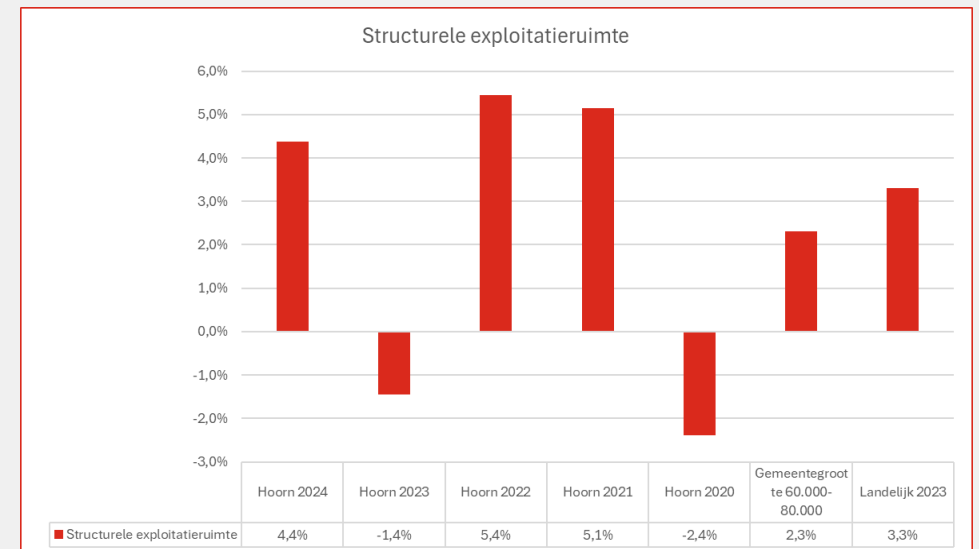
De afgelopen jaren was de grondexploitatie negatief. Omdat in 2024 de grondexploitatie Zevenhuis uit de bouwgronden in exploitatie is gehaald, is er geen negatieve boekwaarde meer van toepassing. De omvang van uw grondexploitaties ten opzichte van de inkomsten is echter nog steeds (fors) lager dan bij andere gemeenten van gelijke omvang en het landelijk gemiddelde.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is over 2024 uitgekomen op 4,4%. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten. Er een feitelijk sprake is van een overschot in de exploitatie nadat alle incidentele resultaten zijn geëlimineerd. Dit is voor de provincie een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van haar toezichthoudende taak.

Mede door het "ravijnjaar" is de verwachting dat de structurele exploitatieruimte negatief zal worden. Op basis van de uitgangspunten die golden voorafgaand aan de Voorjaarsnota ging het college uit van een structureel tekort voor de jaren 2026-2028 van tussen 3%-4%. Op basis van de Voorjaarsnota lijkt dit uitgesteld te worden tot 2028. Hoe dan ook blijft er een uitdaging om keuzes te maken om de verwachte structurele tekorten te verlagen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

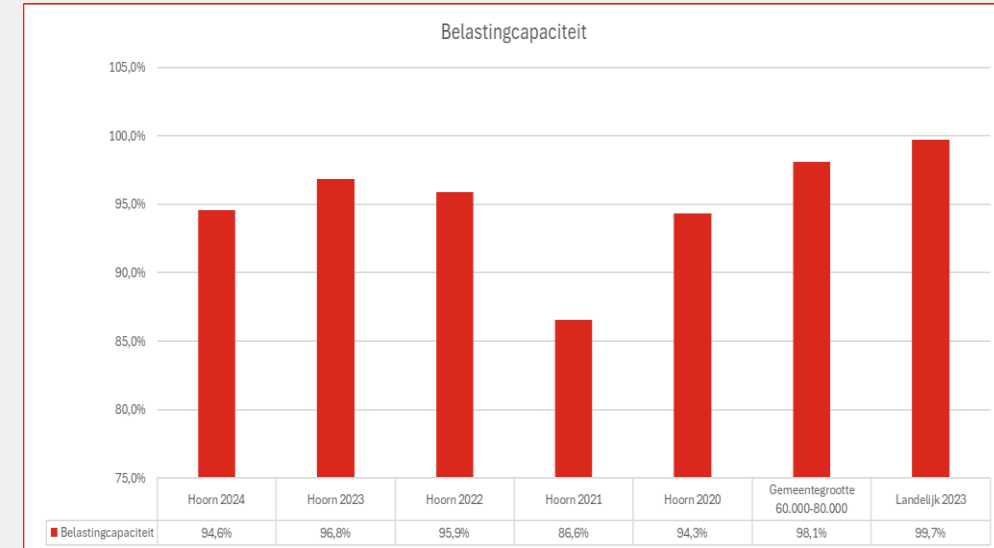
Onze analyse van uw financiële positie

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend als de verhouding tussen de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in uw gemeente en de landelijke gemiddelde woonlasten voor hetzelfde huishouden over het laatst bekende begrotingsjaar. Hiervoor hebben wij 2024 gebruikt. Om de berekeningen te maken hebben wij de definitie aangehouden van het kennisinstituut Coelo. Dit instituut gaat voor de bepaling van het gemiddelde bedrag aan OZB uit van de gemiddelde WOZ waarde van een koopwoning in uw gemeente. Wij gebruiken de definitie van Coelo om aan te sluiten bij de informatie die openbaar gemaakt is door het CBS.

De omvang van de belastingcapaciteit in uw gemeente is relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van andere gemeenten met uw omvang. De belastingcapaciteit in 2024 lag op 94,5%. Andere gemeenten met uw omvang zaten in 2023 op een belastingcapaciteit van 98,1%. Landelijk lag dit op 99,7%.

Dit betekent dat de woonlasten voor inwoners van de gemeente Hoorn relatief goedkoop zijn. Het betekent ook dat u ten opzichte van andere gemeenten de komende jaren meer mogelijkheden hebt om de belastingverhoging te gebruiken als structureel algemeen dekkingsmiddel.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is door het college een analyse gemaakt van het weerstandsvermogen van uw gemeente per 31 december 2024. Eerder in dit rapport hebben wij een aangegeven hoe wij aankijken tegen de leesbaarheid en informatiewaarde van deze paragraaf. In deze paragraaf gaan we dieper in op de analyse die door het college gemaakt is.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de financiële risico's die de gemeente loopt en de buffers die gemeente vrij beschikbaar heeft om deze risico's op te vangen (de weerstandscapaciteit). Uit de analyse van het college blijkt dat het weerstandsvermogen in 2024 is toegenomen naar 1,84 (2023: 1,37). Hiermee is de ratio hoger dan de norm van 1,0-1,5 die uw raad heeft gesteld.

Objectiviteit van de benodigde weerstandscapaciteit

Een belangrijk nadeel van de benodigde weerstandscapaciteit is dat deze subjectief is. Het is volledig afhankelijk van de kwaliteit van het risicomanagement en de mogelijkheid om de maximale omvang en kans van voordoen van de risico's te bepalen. In de praktijk is dit vaak weerbarstiger dan uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt

Zoals wij in onze managementletter aan het college hebben opgenomen, is het risicomanagement bij uw gemeente nog onvoldoende een onderdeel van de normale bedrijfsvoering. Het risicomanagementproces, waaronder het denken en handelen vanuit risico's, wordt nog niet integraal beleefd en toegepast in de organisatie. Hierdoor kan niet zomaar gesteld worden dat de risico's die genoemd zijn in de paragraaf juist en volledig zijn. Wel vormen ze naar onze mening een goede afspiegeling van het risicoprofiel van uw gemeente in vergelijking met andere gemeenten.

Uw weerstandsvermogen nader geanalyseerd

De financiële omvang van de risico's is afgenomen van EUR 32,0 miljoen naar EUR 29,2 miljoen. De belangrijkste reden van de daling is dat het risico op een structureel tekort aan middelen van 2027, dat een weging had van 17% van het totaal, op een andere wijze terugkomt in het benodigde weerstandsvermogen per 31 december 2024. Het risico waar het college dit jaar rekening mee houdt is het risico dat een deel van het pakket aan ombuigingsmaatregelen 2026-2030 niet haalbaar blijkt te zijn. Ook zijn de risico's binnen de grondexploitatie gedaald, omdat de exploitatie weer een jaar verder in de tijd zijn. Ten aanzien van deze laatste risico's merken wij op dat dit een momentopname is. Uw gemeente is pas net gestart met de exploitatie Stationsgebied Noord en Zuid. Hierdoor is het mogelijk dat de risico's de komende jaren zullen toenemen.

De beschikbare weerstandscapaciteit is toegenomen van EUR 43,7 miljoen aan het einde van 2023 tot EUR 53,6 miljoen per 31 december 2024. De reden hiervan is de toename van de algemene reserve en de algemene bedrijfsreserve grondbedrijf door de positieve resultaten in 2024. Deze toegenomen beschikbare weerstandscapaciteit is de belangrijkste reden dat het weerstandsvermogen is toegenomen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Schattingen binnen het fysiek domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering immateriële vaste activa	Evenwichtig
Waardering materiële vaste activa	Evenwichtig

Schattingen gehanteerd bij waardering van grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, de zogenaamde jaarschijven, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In de tabel op de volgende pagina zijn onze bevindingen weergegeven.

Project Zevenhuis niet meer opgenomen in de grondexploitaties

Een belangrijk project binnen uw gemeente is het project Zevenhuis. Tot en met de jaarrekening 2023 is dit project als actieve grondexploitatie verantwoord in de jaarrekening. Op basis van de overeenkomsten die aanwezig zijn met de partners in het project en de uitgangspunten in het BBV, zijn wij echter tot de conclusie gekomen dat het project Zevenhuis niet in de jaarrekening van gemeente Hoorn kan worden verantwoord.

De reden hiervan is dat de exploitatie volledig voor rekening en risico plaatsvindt van Businesspark Zevenhuis B.V., Exploitatiemaatschappij Zevenhuis B.V. en Zevenhuis C.V. (hierna: BVCV). Sinds 2014 heeft de gemeente al haar grondbezit binnen het project overgedragen aan de BVCV. Voor gemeente Hoorn is er daarom sprake van een facilitair project met kostenverhaal. Dit is ook vormgegeven in de samenwerkings- en aandeelhoudersovereenkomsten. Eventuele (plan)kosten die door de gemeente zijn gemaakt die nog niet van de BVCV zijn ontvangen door de gemeente, dienen daarom als vordering te worden verantwoord in de jaarrekening.

De correctie heeft plaatsgevonden in de balans per 1 januari 2024. Hierdoor is boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in de beginbalans EUR 4,0 miljoen hoger (minder negatief) dan in de goedgekeurde jaarrekening 2023. Dit bedrag is gestort in de nieuwe beginstand van de Algemene bedrijfsreserve grondzaken. Deze bedraagt na de correctie per 1 januari 2024 EUR 18,4 miljoen.

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Managementschatting	Oordeel	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	Voorzichtig	Het college rekent binnen de grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 1,50% (2024: 1,50%). Dit percentage is hoger dan de berekende omslagrente in de begroting 2025 van 1,20%. De werkelijke omslagrente over 2024 bedraagt 0,50%. Daarom achten wij deze schatting voorzichtig. Indien de werkelijke omslagrente 0,10% zou afwijken, zou dit een effect hebben op het totaalresultaat van EUR 125.000.
Kostenstijging	Evenwichtig	De verwachte kostenstijging bedraagt 4,5% voor de periode tot en met 2029 en 3,5% voor de periode daarna. Deze percentages vallen in het midden van het interval dat extern specialist Metafoor geeft in haar Outlook Grondexploitaties 2025. Op basis hiervan vinden wij de kostenschattingen evenwichtig.
Opbrengstenstijging	Evenwichtig	De verwachte stijging van de opbrengsten waarmee het college rekening houdt is 2,8%. Er wordt geen expliciete differentiatie gemaakt naar de bestemming van de grond of de aard van de te realiseren woningbouw. Deze differentiatie is echter impliciet gemaakt bij het vaststellen van het percentage van 2,8%. Het uitgangspunt hierbij is dat 70% van de te realiseren woningen zich in de categorie <i>betaalbaar</i> bevinden. Tevens is rekening gehouden met de lange looptijd van de ontwikkeling van het Stationsgebied. Daarom achten wij de schattingen evenwichtig.
Gehanteerde programmering	Evenwichtig	De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele omstandigheden van de markt, gemaakte afspraken met marktpartijen, interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. Wij achten de op marktinformatie gebaseerde inschatting voor de programmering evenwichtig op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden.
Verkoopprijzen	Evenwichtig	De prijzen zoals ingerekend zijn gebaseerd op de afspraken in de verkoop- en ontwikkelingsovereenkomsten. Daarom achten wij de schatting evenwichtig.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Grondexploitaties zijn geactualiseerd.

Als onderdeel van de jaarafsluiting heeft er een actualisatie van de grondexploitaties plaatsgevonden. Op de volgende pagina hebben wij de resultaten hiervan grafisch weergegeven. We hebben hierbij over de hele periode de exploitatie Zevenhuis buiten beschouwing gelaten. Zie ook eerder in dit rapport.

De boekwaarde van de grondexploitaties is toegenomen met EUR 6,5 miljoen tot een bedrag van nul. De reden hiervoor is dat de grondverkoop in 2024 lager zijn geweest dan de investeringen die gedaan zijn. Hieronder hebben wij dit samengevat.

De totale investeringen in 2024 bedragen EUR 10,8 miljoen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Investering	Bedrag in EUR miljoen
Grondverwerving	6,1
Bouw- en woonrijp maken en andere inkopen	1,5
Uren interne medewerkers	1,2

Tegenover de investeringen staan opbrengsten voor een totaalbedrag van EUR 3,4 miljoen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Investering	Bedrag in EUR miljoen
Verkoop grond	3,4
Overige opbrengsten (inclusief rentetoerekening)	0,0

Naast de investeringen is de boekwaarde van de grondexploitaties ook toegenomen door een tussentijdse winstneming van EUR 0,2 miljoen voor de grondexploitatie Bangert en Oosterpolder.

Verwacht totaalresultaat op eindwaarde is afgenomen

Het totale verwachte geconsolideerde resultaat uit de grondexploitaties op basis van eindwaarde bedraagt een verlies van EUR 7,9 miljoen. In de jaarrekening 2023 werd nog uitgegaan van een totaal verlies op eindwaarde van EUR 5,7 miljoen. Dit hogere verlies komt voor rekening van de grondexploitatie Stationsgebied Noord en Zuid. In de jaarrekening 2023 werd verwacht dat het totale verlies binnen deze exploitatie uit zou komen op EUR 15,5 miljoen, terwijl dat in de huidige jaarrekening EUR 17,8 miljoen is.

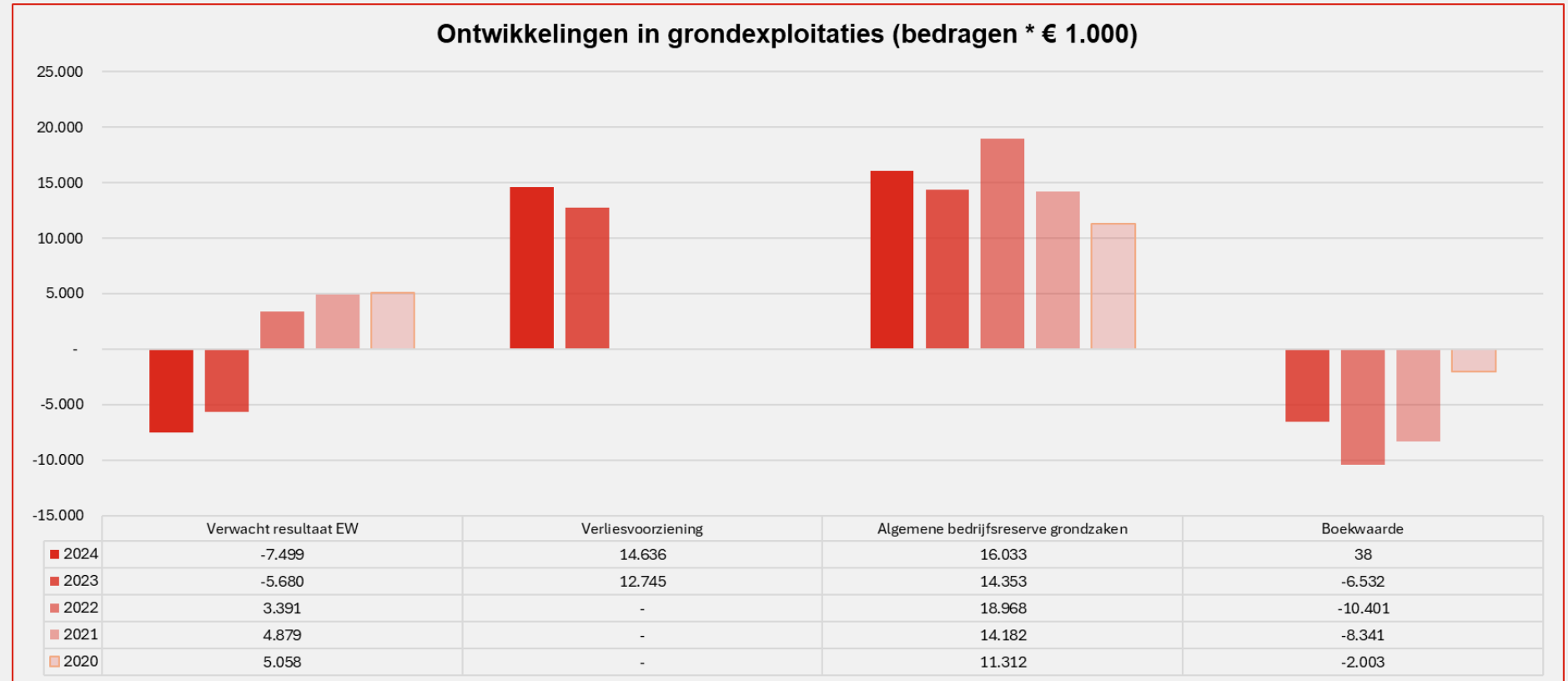
In het meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG) 2025 is opgenomen dat het hogere verlies is veroorzaakt door de verwachte verwervingskosten van de supermarkt binnen het plangebied, alsmede door de hogere (netto) uitvoeringskosten voor spoorse zaken.

Analyseer de omvang van de ABG

In het MPG 2025 zijn de risico's in de bestaande grondexploitaties berekend op EUR 6,5 miljoen. Tegenover deze risico's staat een algemene bedrijfsreserve grondexploitaties (ABG) van EUR 16,9 miljoen. Hierdoor lijkt de ABG aan de hoge kant te zijn. In het MPG 2025 heeft het college onderbouwd dat het overschot op de ABG de komende jaren ingezet kan worden bij het openen van nieuwe grondexploitaties. Hierbij is ook inzichtelijk gemaakt dat in 2027 EUR 5,0 miljoen wordt terugbetaald aan de Algemene Reserve. De keerzijde is dat de ABG een hogere buffer biedt dan noodzakelijk, mocht de raad besluiten om geen nieuwe grondexploitaties te openen.

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Vertaling inzichten in zorgkosten naar P&C documenten kan beter

In onze managementletter aan het college hebben wij geconstateerd dat er goede stappen gezet zijn om de interne beheersing van de processen in het sociaal domein te verbeteren, maar dat de vertaling van deze informatie naar de P&C documenten nog onvoldoende plaatsvindt. De P&C documenten geven daarom geen actueel inzicht in de zorgkosten. Hierdoor is het risico aanwezig dat de werkelijke zorgkosten vanuit de Wmo en Jeugdwet (veel) hoger uitvallen dan eerder verwacht. Daarom hebben wij het college aangeraden om de interne beheersing van de ontwikkeling van de zorgkosten, in het bijzonder in het jeugd domein, te versterken. Wij hebben hiervoor in onze managementletter enkele tips gegeven.

Schattingen binnen het sociaal domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Nog te betalen zorgkosten	Evenwichtig

Veel kleine aanbieders jeugdzorg leidt tot onzekerheid zorglevering

Zoals bij de samenvatting van onze detailbevindingen hebben opgemerkt, heeft het college in 2024 de prestatielevering van de zorg in natura niet volledig kunnen vaststellen. Het gaat hierbij om de zorg die is ingekocht bij zorgaanbieders die voor minder dan EUR 125.000 aan zorg hebben geleverd voor uw gemeente.

De totale omvang van de onzekerheid is opgenomen bij de onderbouwing van ons oordeel. Hierbij valt op dat de onzekerheid bij de jeugdzorg veel hoger is dan bij de zorg in het kader van de Wmo. De belangrijkste reden hiervoor is dat u in de jeugdzorg gebruik maakt van veel kleine zorgaanbieders. Hierdoor is het moeilijker om goed grip te houden op deze leveranciers vanuit contractmanagement, maar ook op de zorglevering. Daarom raden wij u aan om in regioverband te onderzoeken of het mogelijk is om het aantal aanbieders in de jeugdzorg te verkleinen. Indien dit niet mogelijk is, dan raden wij u aan om de interne beheersing van de zorglevering door deze aanbieders te verbeteren.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Wij hebben een analyse uitgevoerd van de kosten van uw sociaal domein. Hierbij hebben wij onderscheid gemaakt in de aard van de kosten en deze vergeleken met de primaire en bijgestelde begroting, alsmede met de werkelijke kosten over vorig jaar.

Werkelijke kosten iets hoger dan in de bijgestelde begroting

In de grafiek op de volgende pagina hebben wij de opbouw en ontwikkeling van de totale kosten in het sociaal domein opgenomen. De primaire begroting van het sociaal domein ging uit van EUR 127,2 miljoen aan totale kosten. In de tussentijdse rapportages is dit bijgesteld naar EUR 145,4 miljoen. De bijstelling geeft een indicatie dat de totale kosten in het sociaal domein bij de primaire begroting te laag waren ingeschat. Dit heeft de organisatie echter proactief gesignaleerd en gecorrigeerd in de P&C documenten in 2024. De toename van de verwachte kosten heeft vooral plaatsgevonden bij het deelgebied inkomen, participatie en jeugdzorg. Wij merken op dat de aanpassingen, behoudens de autonome stijging van de kosten jeugdzorg, voor een belangrijk deel worden gecompenseerd door hogere Rijksbijdragen.

De werkelijke kosten in het sociaal domein zijn uitgekomen op een bedrag van EUR 143,1 miljoen. Dit is EUR 2,3 miljoen (1,6%) lager dan de bijgestelde begroting. Dit voordeel is vooral terug te zien bij de deelgebieden participatie (EUR 1,1 miljoen) en Wmo (EUR 0,9 miljoen). Het college heeft de oorzaken van de lagere bestedingen in detail uiteengezet in de jaarstukken bij programma 6.

Kosten sociaal domein in 2024 met 6,1% toegenomen

De kosten van het sociaal domein over 2024 zijn met EUR 8,2 miljoen (6,1%) toegenomen ten opzichte van 2023. Deze toename is op alle deelgebieden zichtbaar. Tegenover de toename op de deelgebieden participatie en inkomen staan ontvangen rijksbijdragen die ongeveer even hoog zijn. Dit zorgt ervoor dat de kosten die daadwerkelijk voor rekening komen van de gemeente beperkt zijn gestegen.

Wat wel een (fors) negatief effect heeft op het resultaat van de gemeente ten opzichte van 2023 is de autonome kostenstijging van zorgkosten. Deze zijn in toegenomen van EUR 60,9 miljoen in 2023 tot EUR 66,0 miljoen in 2024. Dit betreft vooral een toename van de kosten voor de jeugdzorg vanwege de hogere vraag naar vooral gespecialiseerde jeugdzorg.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

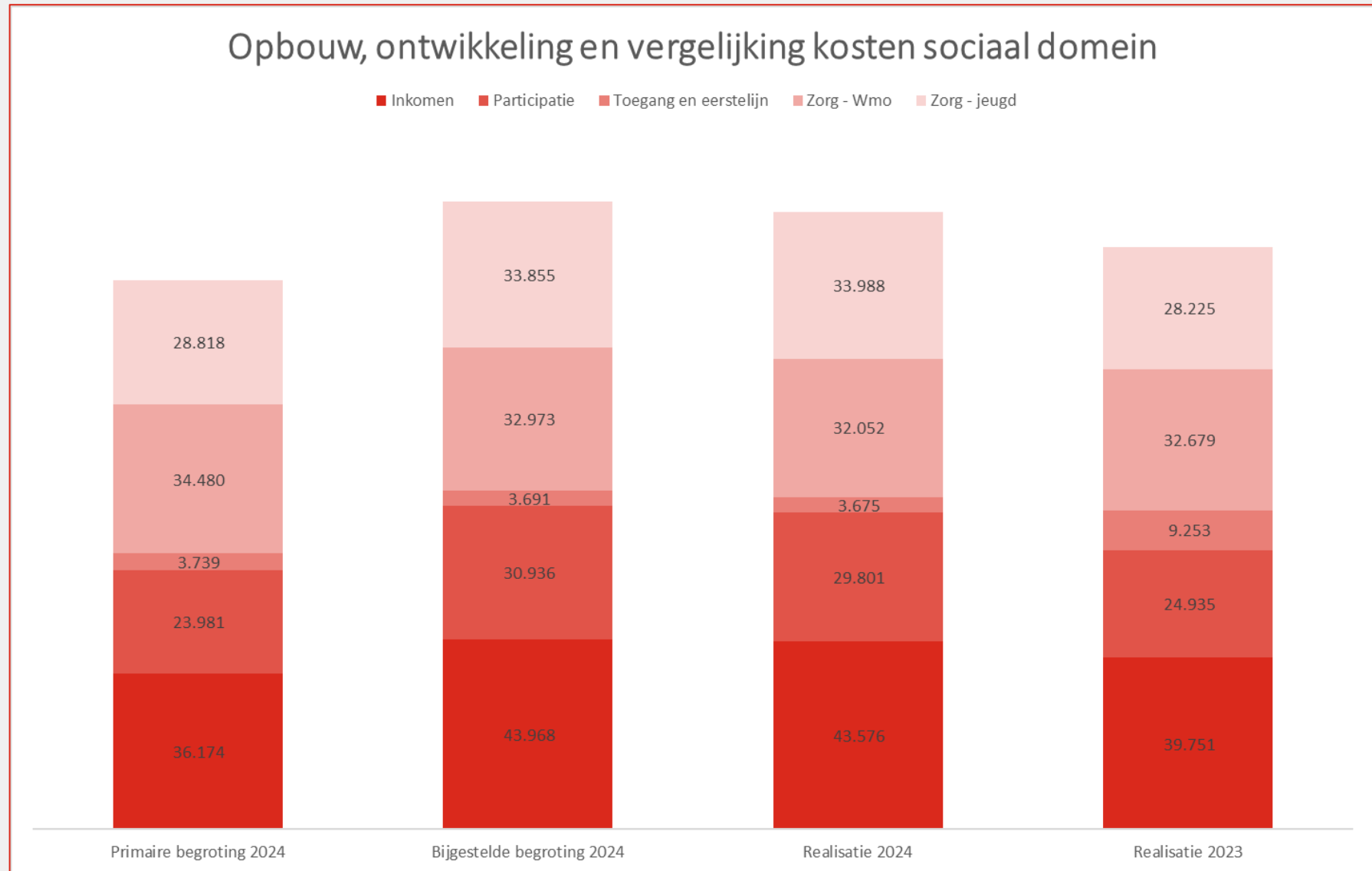

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar

Het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2024 aanvaardbaar zijn.

Schattingen binnen het domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering financiële vaste activa	Evenwichtig
Waardering kortlopende vorderingen	Evenwichtig
Waardering voorzieningen	Evenwichtig

APPA voorziening berekent op basis van huidige grondslagen

De Rijksoverheid heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in het pensioenfonds ABP ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorzieningen toereikend moeten zijn om de collectieve waardeoverdracht naar het ABP te kunnen dekken.

Omdat het ABP strengere rekenregels hanteert voor de berekening van de pensioenverplichtingen, zal de overgang (negatieve) gevolgen hebben voor uw gemeente. Om deze gevolgen goed in te kunnen schatten, is een gezamenlijk onderzoek gestart van het ministerie van BZK, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar de eerste resultaten geven een indicatie dat de voorziening met de nieuwe rekenregels fors hoger uit zal vallen.

Het college heeft besloten om, in afwachting van het onderzoek naar de financiële gevolgen van de wijziging, de APPA-voorziening in de jaarrekening 2024 te berekenen volgens de rekenregels die het ABP hanteert. Dit heeft geleid tot een aanvullende dotatie van de voorziening van EUR 1,0 miljoen. De totale voorziening op de balans van de gemeente bedraagt hierdoor EUR 3,4 miljoen. Daarnaast heeft de gemeente middelen ondergebracht bij ASR voor de opbouw van wethouderspensioenen. In dit fonds was per 31 december 2024 een bedrag beschikbaar van EUR 1,5 miljoen. Hierdoor is de totale buffer die de gemeente heeft in de jaarrekening 2024 voor het opvangen van het risico EUR 4,9 miljoen. Dit bedrag sluit aan met de berekening van extern bureau PROambt.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

**Bevindingen
controle**

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Toelichting structurele reservemutaties voldoet niet aan BBV

Het college heeft in de toelichting een *overzicht structurele mutaties reserves* opgenomen. Hierbij beschouwt het college de volgende mutaties als structureel:

- onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten;
- jaarlijkse stortingen om de bestemmingsreserves op peil te houden;
- onttrekkingen voor een periode van minimaal drie jaar met als doel structurele lasten te dekken.

Op basis van deze definitie heeft het college berekend dat de structurele toevoeging aan de reserves EUR 8,45 miljoen bedraagt en de structurele onttrekking EUR 5,7 miljoen.

In het BBV is echter opgenomen dat het inzetten van reserves altijd als incidenteel aangemerkt moet worden, behalve voor onttrekkingen ter dekking van kapitaalslasten. Sinds vorig jaar mag ook 10% van de algemene reserve structureel worden ingezet om kosten te dekken, voorover de solvabiliteit hoger is dan 20%. Bij het toezicht dat de provincie uitoefent op de financiële situatie van uw gemeente gaat zij uit van deze uitgangspunten in het BBV.

Op basis van de definitie van het BBV is er geen structurele toevoeging aan de reserves en bedraagt de structurele onttrekking EUR 1,9 miljoen.

Wij hebben het college aangeraden om de definitie van structurele mutaties in reserves in de toelichting aan te passen aan de uitgangspunten van het BBV.

Nota reserves en voorziening heeft effect op jaarrekening 2025

In 2025 heeft de gemeenteraad de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. Hierin zijn voor enkele reserves voorwaarden gesteld die niet in de vorige versie waren opgenomen, bijvoorbeeld over de maximale omvang van de reserve. Als voorbeeld geldt de Egalisatiereserve plankosten voor grondexploitaties. Deze is in de nieuwe Nota gemaximeerd op EUR 1,5 miljoen, terwijl de in de jaarrekening 2024 de omvang EUR 2,8 miljoen bedraagt. Dit houdt in dat de omvang van de reserve uiterlijk in de jaarrekening 2025 moet worden aangepast aan het maximale niveau.

Wij raden u aan om bij ruim voor het opmaken van de jaarrekening 2025 de consequenties van de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen inzichtelijk te maken en te verwerken in de financiële administratie.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

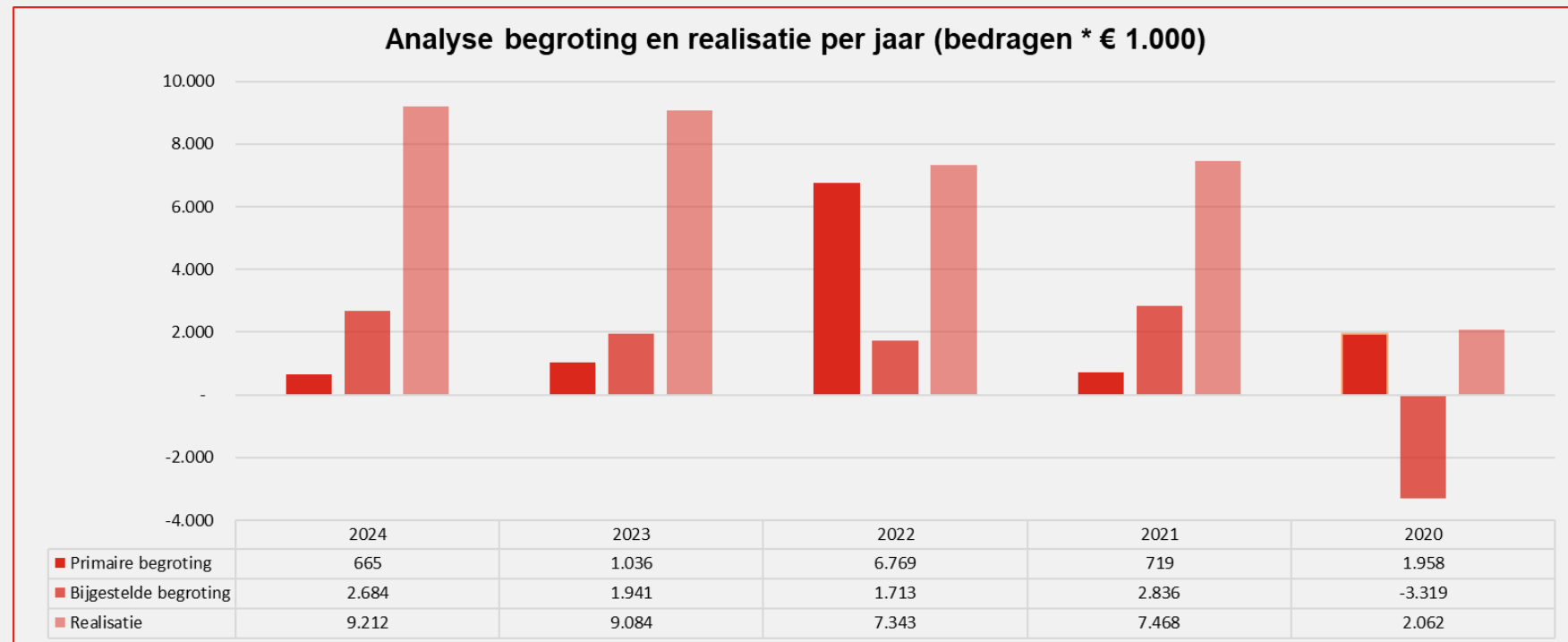
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Kwaliteit van de (primaire) begroting kan worden verbeterd

Het resultaat in de jaarrekening 2024 is uitgekomen op EUR 9,2 miljoen. In de primaire begroting werd een positief resultaat verwacht van EUR 0,7 miljoen. In de bijgestelde begroting ging het college uit van een winst van EUR 2,7 miljoen. Dit is een verschil van EUR 6,5 miljoen met de werkelijkheid. De belangrijkste oorzaken zijn door het college toegelicht in de Analyse op hoofdlijnen in de jaarstukken. Hoewel een aantal afwijkingen tussen de bijgestelde begroting en de werkelijkheid op het laatste moment bekend waren, zijn de relatief omvangrijke verschillen tussen primaire begroting, bijgestelde

begroting en realisatie naar onze mening een indicatie dat de kwaliteit van de (bijgestelde) begroting beter kan. Dit blijkt ook uit de analyse van de verschillen over de laatste vijf jaar die wij hieronder hebben gemaakt. Hierin is zichtbaar dat het gerealiseerde resultaten in de jaarrekening alle jaren veel beter is dan de bijgestelde verwachting. In 2020 en 2022 was de werkelijkheid ongeveer gelijk aan de primaire begroting, maar week deze af van de aanpassingen die gedurende het jaar zijn gemaakt. Daarom raden wij u aan om het college te verzoeken onderzoek te doen op welke wijze de kwaliteit van de (bijgestelde) begroting kan worden verbeterd.

Ons beeld van het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening

In dit onderdeel van ons accountantsverslag geven wij ons beeld van (de kwaliteit van) het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening.

Over het algemeen zijn wij tevreden met de wijze waarop het afsluitproces en de jaarrekeningcontrole zijn verlopen. Bij de start van de controle waren de door ons gevraagde documenten voor het grootste deel beschikbaar, waardoor we een goede start hebben kunnen maken met onze controlewerkzaamheden. De vragen die wij hadden werden veelal snel en toereikend beantwoord. Hiervoor willen wij de organisatie een compliment maken.

Ondanks deze positieve ontwikkeling, hebben wij echter ook een aantal wederzijdse aandachtspunten die ervoor kunnen zorgen dat de jaarrekeningcontrole volgend jaar efficiënter kan plaatsvinden: We bespreken deze na afronding van de controle met de organisatie tijdens de evaluatie van de werkzaamheden.

Beperkt aantal correcties naar aanleiding van onze controle

Een indicatie voor de kwaliteit van het afsluitproces is het aantal correcties dat voorkomt uit onze controle. Wij hebben één correctie met een materieel effect voorgesteld. Deze is gecorrigeerd. Het betreft de correctie van de grondexploitatie Zevenhuis, omdat het niet voldoet aan de voorwaarden die het BBV stelt aan bouwgronden in exploitatie.

Wij hebben bij het doorlopen van de conceptversie van de jaarrekening (kleine) onjuistheden geconstateerd in de toelichtingen en de rechtmatigheidsverantwoording. Deze zijn allemaal gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de managementletter)

Op 5 februari 2025 hebben wij onze managementletter uitgebracht aan de gemeenteraad. In deze managementletter hebben wij onze bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van uw interne beheersing voor zover wij deze hebben geëvalueerd in het kader van de jaarrekeningcontrole.

In de managementletter hebben wij geconstateerd dat de kwaliteit van de interne beheersing binnen de eerste en tweede lijn van uw gemeente op onderdelen verbeterd kan worden. In de managementletter hebben wij diverse bevindingen en aanbevelingen opgenomen die het college hierbij kunnen ondersteunen.

Ook in de diverse rapportages van uw Verbijzonderde Interne Controle (VIC) zijn zeer waardevolle bevindingen en aanbevelingen opgenomen. Naar onze mening wordt de VIC echter nog onvoldoende gebruikt als vliegwiel in de lerende organisatie om de interne beheersing op een hoger niveau te brengen. Een belangrijk instrument dat uw VIC heeft om de organisatie te helpen in haar ontwikkeling, is een statusoverzicht met alle aanbevelingen en verbetermaatregelen. De implementatie van deze aanbevelingen en verbetermaatregelen verloopt gestaag. Naar onze mening kan de organisatie meer voordeel halen uit de bevindingen die de VIC doet en het instrumentarium dat de VIC heeft.

Op de volgende [pagina](#) hebben wij voor de belangrijkste processen onze visie gegeven op de kwaliteit van de interne beheersing in de eerste en tweede lijn in het kader van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de managementletter)

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Debiteuren en verkoopfacturatie	●	Relatief veel handmatige werkzaamheden; hoge foutgevoeligheid
Omgevingsvergunningen	●	Geen periodieke aansluiting tussen subadministratie en financiële administratie
Ontvangen subsidies	●	Naleving prestatieverplichting niet gewaarborgd.
Huren en pachten	●	Proces nog in ontwikkeling met effect op taken, rollen en verantwoordelijkheden
Treasury	●	Liquiditeitsplanning beperkt uitgewerkt in het licht van investeringsopgave.
Inkopen en factuurverwerking	●	Prestatielevering niet gewaarborgd in proces, geen verplichtingenadministratie
Onderhoud kapitaalgoederen	●	Diverse beheerkaders zijn verouderd; geen buffers voor groot onderhoud
Betalingsorganisatie	●	
Aanbestedingen	●	Inkoop niet altijd betrokken onder aanbestedingsgrens beperkte kennis 1 ^{ste} lijn
Personeel- en salarisadministratie	●	Personeelsdossiers niet altijd volledig
Wmo	●	Voorspelbaarheid van de zorgkosten nog niet toereikend, wel in ontwikkeling.
Jeugd	●	Voorspelbaarheid van de zorgkosten nog niet toereikend, wel in ontwikkeling.
Verstreckte subsidies	●	Subsidieproces in ontwikkeling; maatschappelijke effecten niet altijd inzichtelijk.
Belastingopbrengsten	●	Functiescheiding binnen primaire processen niet altijd zichtbaar
Participatiewet	●	
Memoriaalboekingen	●	Geen zichtbare functiescheiding tussen initiëren en uitvoeren boekingen
Risicomanagement	●	(Fraude)risicomanagement nog niet geborgd in de organisatie

Legenda	Betekenis
●	Urgente bevindingen in het proces; materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Belangrijke bevindingen in het proces; geen bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Geen belangrijke bevindingen in het proces

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Stel een interne frauderisicoanalyse op

Reeds meerdere jaren is fraude binnen de publieke sector een belangrijk onderwerp van gesprek. De maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp heeft ervoor gezorgd dat meer en meer wordt verwacht dat het college en de directie zelfstandig een interne frauderisicoanalyse opstellen. Een dergelijke analyse helpt de organisatie om frauderisicofactoren te identificeren en te beheersen. Hierdoor kan fraude zoveel mogelijk worden tegen gegaan.

Omdat u niet beschikt over een interne frauderisicoanalyse, hebben wij het college aangeraden om deze op korte termijn op te stellen, inclusief interne beheersingsmaatregelen om de risico's te mitigeren. Een volgende stap is om de frauderisico's ook te integreren in de dagelijkse bedrijfsvoering van de organisatie, mede als onderdeel van het uit te voeren M&O beleid, zodat ze gaan 'leven' in de organisatie

Verantwoordelijkheid voor fraude ligt bij de raad en het college

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij zowel de raad als het college van burgemeester en wethouders. Het is onze verantwoordelijkheid om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel vrij is van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Fraude in de controleverklaring

Wij zijn verplicht om in onze controleverklaring een aparte sectie op te nemen over fraude. Hierin staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd om frauderisico's te onderkennen die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang en om deze risico's te mitigeren. In de verklaring zullen wij ook opnemen wat de belangrijkste waarnemingen en uitkomsten zijn van deze werkzaamheden.

Frauderisico's in onze controle

Naast het betrekken van de interne frauderisicoanalyse hebben wij op basis van onze beroepsregels de volgende (aanvullende) werkzaamheden uitgevoerd in het kader van fraude:

- Frauderisico's besproken met de Auditcommissie, het college en de gemeentesecretaris;
- Beoordelen of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding geven tot een verhoogd frauderisico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden ten behoeve van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn tot op heden geen bijzonderheden voortgekomen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle**Interne beheersing**

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgevingSpeerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van uw IT-omgeving en innovatie in de interne beheersing

Algemeen

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij een IT-audit naar de opzet van de algemene IT-beheersmaatregelen uitgevoerd. Dit zijn de beheersmaatregelen die uw organisatie heeft getroffen om ervoor te zorgen dat de IT-systemen betrouwbaar en integer zijn. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking. Hierbij richten wij ons op de voor de jaarrekening belangrijkste applicaties.

Onze IT-auditwerkzaamheden hebben niet als doel gehad om te komen tot een beoordeling van de IT-organisatie of IT-omgeving als geheel, maar zijn uitsluitend gericht geweest op het verkrijgen van voldoende zekerheid ten aanzien van de continue, betrouwbare werking van de IT-omgeving en beheersing van de betreffende processen met behulp van uw systemen en data voor zover relevant in het kader van de controle van de jaarrekening.

In onze managementletter die wij aan het college hebben uitgebracht hebben wij diverse bevindingen en aanbevelingen opgenomen ten aanzien van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. De belangrijkste hield verband met de dienstverlening met externe serviceverlener RAM-IT. Mede door deze bevindingen hebben wij de controle van de jaarrekening 2024 gegevensgericht uitgevoerd.

Dienstverlening RAM-IT blijft aandacht vragen

U heeft het beheer van uw IT-omgeving uitbesteed aan IT-dienstverlener RAM-IT. In onze boardletter hebben wij onze zorgen geuit over de relatie en samenwerking met RAM-IT. Wij hebben begrepen dat beide partijen nog steeds in gesprek zijn om de problemen structureel op te lossen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

U heeft ons voor ons eerste controlejaar specifieke speerpunten meegegeven

Bij de uitvoering van de controle heeft de auditcommissie de mogelijkheid gekregen om ons speerpunten mee te geven. Dit zijn aspecten van de organisatie, bedrijfsvoering of jaarrekening die in het verlengde van onze reguliere controle liggen, maar waarover wij met meer aandacht en diepgang zullen rapporteren in ons accountantsverslag.

Voor 2024 heeft de auditcommissie ons gevraagd om specifiek te rapporteren over de interne beheersing van grote projecten en investeringen:

Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn:

- Op het moment van onze werkzaamheden waren veel projecten onderhanden of op het punt om te starten. Om dit inzichtelijk te houden is een projectenportfolio opgesteld. Dit overzicht vormt voor ons een bevestiging van onze eerdere constatering dat de ambities van de organisatie erg hoog zijn. Wij raden u aan om een duidelijke prioritering en planning (in uren en middelen) mee te geven aan deze projecten, maar ook om de projectenportfolio tijdig te actualiseren.. Op deze manier kunnen keuzes gemaakt worden over fasering en uitvoering van de projecten.
- Er is geen sprake van één interne beheersingsomgeving voor alle grote projecten, bijvoorbeeld in de vorm van een afgebakende projectorganisatie met standaard werkprocessen en beheersingsinstrumenten. In plaats daarvan wordt de interne beheersing vooral vormgegeven op projectniveau, waarbij de ervaring en voorkeur van de betreffende projectleider een grote rol speelt.

- Hoewel wij erkennen dat dit op projectniveau goed mogelijk is, zijn wij van mening dat uw organisatie, gezien de omvang van het aantal projecten en de middelen die hiermee gemoeid zijn, gebaat is bij meer structuur en standaardisatie van de interne beheersing van grote projecten, onafhankelijk van de projectleider. Hierbij kan gedacht worden aan een standaardopzet van voor- en nacalculaties, voortgangsrapportages, besluitvormende documenten, samenwerkingsvormen en evaluaties. Hierbij is een belangrijke rol aanwezig voor de business controllers als aanjagers van de projectbeheersing.
- Voordat besluitvorming over projecten plaatsvindt worden, vaak door externe specialisten, gedetailleerde voorcalculaties opgesteld. Het tijdsverloop tussen deze voorcalculaties en de daadwerkelijk aanbesteding van de projectwerkzaamheden kan groot zijn. Een voorbeeld is de renovatie van het stadhuis. Wij hebben geconstateerd dat de initiële voorcalculatie niet altijd wordt geactualiseerd op prijspeil of wijzigingen in de scope. Tevens vindt er geen inflatiecorrectie plaats op de afgegeven investeringsbudgetten. Hierdoor bestaat het risico dat de ramingen die ten grondslag liggen aan de projectbeheersing niet in alle gevallen meer actueel en realistisch zijn.
- Er worden tussentijds geen voortgangsrapportages opgesteld. Wij hebben begrepen dat hiervoor wel een model beschikbaar is, maar dat deze in de praktijk niet wordt gebruikt;
- Er worden achteraf niet structureel project- of evaluatie-rapportages opgesteld als sluitstuk van de P&C cyclus op projectniveau. Dergelijke rapportage kunnen inzicht geven in het verloop van het project en waardevolle leereffecten geven voor volgende projecten. Daarnaast kunnen ze dienen als intern verantwoordingsdocument richting de opdrachtgever.

 Samenvatting

 Jaarrekening

 Informatiewaarde
jaarverslag

 Financiële positie

 Bevindingen
controle

 Interne beheersing

 Speerpunten van
de gemeenteraad

 Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Wijzigingen in het BBV en BADO zijn definitief

Op 21 maart 2025 zijn de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) definitief geworden. Deze wijzigingen hebben een belangrijk effect op de rechtmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole. De belangrijkste wijzigingen zijn:

BADO

- Geen afzonderlijke goedkeuringstolerantie meer voor fouten en onzekerheden, maar 2% voor fouten en onzekerheden opgeteld. Hiermee vervalt dus de grens van 1% respectievelijk 3%.
- De grondslag voor de goedkeuringstolerantie verandert naar de lasten exclusief dotaties reserves. De drempel voor een andere dan goedkeurende verklaring wordt derhalve lager.
- Als accountant moeten we nog steeds de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties vaststellen van de specifieke uitkeringen die opgenomen zijn in de Sisa-bijlage. Ons oordeel hierover moeten wij opnemen in een aparte sectie in de controleverklaring met als titel “Verklaring betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen”.
- Ook voor deelverantwoordingen waarbij een afzonderlijke controleverklaring afgegeven moet worden, geldt de controletolerantie van 2%. Er kan echter gemotiveerd gekozen worden voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording als grondslag.
- De nieuwe tabel met af te geven oordelen luidt als volgt:

Materialiteit	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle	<2%	>2% - <4%	>4%

BBV

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het BBV zijn:

- De rechtmatigheidsverantwoording wordt expliciet opgenomen in artikel 24 BBV als onderdeel van de jaarrekening. In het nieuwe artikel 58b is inhoud gegevens aan de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording en de verantwoordingsgrens.
- Er komt een 8ste verplichte paragraaf: Openbaarheid. In het nieuwe artikel 16a wordt opgenomen aan welke eisen deze nieuwe paragraaf moet voldoen.
- De verantwoordingsgrens die de gemeenteraad vaststelt in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording mag niet hoger zijn dan 2% van de lasten exclusief dotaties reserves. Hiermee kan de verantwoordingsgrens niet langer hoger zijn dan de goedkeuringstolerantie van de accountant.
- Ook bij het bepalen of het college rechtmatig heeft gehandeld, dienen fouten en onduidelijkheden bij elkaar te worden opgeteld. Dit houdt in dat voor zover het totaalbedrag aan rechtmatigheidsfouten én onduidelijkheden in het kader van de financiële rechtmatigheid hoger is dan de verantwoordingsgrens, deze in het kader van de financiële rechtmatigheid opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

De wijzigingen gaan in met ingang van de jaarrekening 2025.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Notitie incidentele baten en lasten aangepast

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht in de begroting van uw gemeente is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. In de begroting moet een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht. Het is van belang dat het overzicht van incidentele baten en lasten betrokken wordt bij het presenteren van het structureel begrotingssaldo.

Om uw gemeente hierbij te ondersteunen heeft de Commissie BBV de notitie Structurele en incidentele baten en lasten opgesteld. Eind 2024 heeft de Commissie BBV deze notitie op een aantal belangrijke onderwerpen herzien als gevolg van de publicatie van de Notitie incidenteel-structureel voor het Bestuurlijk Overleg Financiële verhouding (BOFv) van 21 november 2023. In deze notitie zijn afspraken vastgelegd en verduidelijkingen opgenomen over de verschillende vraagstukken die onder de noemer incidenteel en structureel worden geschaard. Zo bevat het de voorwaarden voor gemeenten hoe een eventueel surplus van de algemene reserve kan worden ingezet. Hierbij wordt opgemerkt dat het BBV en de uitingen van de commissie BBV leidend zijn bij de uitleg van het begrip incidentele baten en lasten.

De aangepaste notitie van de Commissie BBV is te raadplegen via deze [link](#).

Consultatie Notitie Verbonden partijen

De Commissie BBV heeft de Notitie Verbonden partijen geactualiseerd. De reden voor de actualisatie is onder andere de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Daarnaast wordt er in het kader van bovenregionale problematiek afstemming en uitvoering veel en steeds intensiever samengewerkt in de vorm van verbonden partijen. De complexiteit van de problematiek die in deze partijen worden ondergebracht kan van invloed zijn op het inzicht en de invloed die een gemeenteraad heeft en de wijze waarop de gemeenteraad zijn taken uit kan voeren.

Het concept van de notitie is inmiddels voorgelegd ter consultatie via de website van de commissie BBV. De definitieve versie van de notitie verschijnt naar verwachting eind juni 2025 en wordt van toepassing met ingang van de begroting 2026.

Overgang APPA naar ABP heeft financiële gevolgen

De Rijksoverheid heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in het pensioenfonds ABP ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorzieningen toereikend moeten zijn om de collectieve waardeoverdracht naar het ABP te kunnen dekken. Omdat het ABP strengere rekenregels hanteert voor de berekening van de pensioenverplichtingen, zal de overgang (negatieve) gevolgen hebben voor uw gemeente.

Om deze gevolgen goed in te kunnen schatten, is een gezamenlijk onderzoek gestart van het ministerie van BZK, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2024.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- EUR 12.500 indien de omvangsbasis kleiner of gelijk is aan EUR 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan EUR 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan EUR 1.000.000;
- EUR 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan EUR 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Hierna hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid		Goedkeurend		
Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Financiële omvang in EUR	Toelichting fout/onzekerheden
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout	EUR 0	n.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout	EUR 0	n.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
lenW E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
lenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
lenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
JenV A31	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
JenV A31	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Fout	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMCfunctie	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMCfunctie	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
OCW D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VWS H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

De belangrijkste bevindingen uit de controle van de WNT-verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op:
<https://www.topinkomens.nl>

Controleverklaring bevat paragraaf inzake overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT

Met ingang van 2018 geldt een WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)

Aantal topfunctionarissen	U heeft drie topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening, te weten twee gemeentesecretarissen en een griffier. De reden hiervan is dat op 1 november 2024 een nieuwe gemeentesecretaris is gestart als opvolger van de gemeentesecretaris die een dienstverband heeft gehad tot en met 31 augustus 2024.
Aard dienstverband	Alle topfunctionarissen zijn gedurende 2024 in loondienst bij de gemeente geweest.
Betaling ontslagvergoeding	U heeft in 2024 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Wij zijn gedurende de gehele controle onafhankelijk geweest van uw gemeente

Een belangrijke kernwaarde van onze beroepsgroep is dat wij onafhankelijk zijn van het orgaan dat de jaarrekening opstelt. Bij uw gemeente is dit gewaarborgd omdat de gemeenteraad onze opdrachtgever is en het college verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening.

Wij hebben de naleving bewaakt van externe standaarden, het onafhankelijkheidsbeleid van ETL Assurance & Overheidsaccountants en de onafhankelijkheidsafspraken met uw gemeente. Wij bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Om onze onafhankelijkheid bij de controle van de jaarrekening te waarborgen hebben wij geen werkzaamheden uitgevoerd die buiten de kaders van onze overeenkomst vallen. Een andere maatregel die wij genomen hebben is dat alle teamleden die betrokken zijn bij de controle van uw gemeente persoonlijk hebben verklaard dat ze onafhankelijk zijn van uw gemeente. Deze verklaring is in ons controledossier opgenomen.

Belangrijke onderwerpen en aandachtspunten die wij met u hebben gecommuniceerd

Als ETL Assurance & Overheidsaccountants vinden wij het belangrijk om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste onderwerpen en aandachtspunten van de controle aan u hebben gerapporteerd. Dit hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Management-letter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van onze onafhankelijkheid	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		●	●
Ons standpunt over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente		●	●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad**Bijlagen**

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Onze urenbesteding in verband met de controle van de jaarrekening van uw gemeente

Onze urenbesteding is hoger dan onze verwachtingen

De controle van de jaarrekening vereist voldoende tijd en aandacht van het controleteam. Hierbij beogen we een passende verdeling binnen het team ten aanzien van de onderwerpen, kennis en betrokkenheid. Ingevolge de maatregelen “In het Publiek belang” binnen de accountancysector rapporteren wij over onze urenbesteding ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Teamlid	Begrote uren	Werkelijke uren
Partner	128	128
Manager	170	175
Controleleider	191	32
Beginnend controleleider	170	392
Assistent accountant	191	383
Totaal uren	850	1.110

Zoals uit de tabel blijkt zijn onze werkelijke uren hoger dan de verwachte uren. Dit zijn voornamelijk uren die door de ervaren medewerkers van het controleteam zijn gemaakt. De reden hiervan is dat dit het eerste jaar is dat wij uw accountant zijn. Dit vraagt incidenteel meer inspanning om uw organisatie goed te leren kennen. Deze extra uren nemen wij voor onze rekening als investering in onze relatie.

GEMEENTE
HOORN

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Bedankt voor de fijne samenwerking

